

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Prezenta traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Această traducere nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea indicația cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul acestui document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă de informare privind jurisprudența Curții Nr. 105

Februarie 2008

July și SARL Libération c. Franței - 20893/03

Hotărâre 14.2.2008 [Secția III]

Articolul 10

Articolul 10-1

Libertatea de exprimare

Condamnarea penală a redactorului-șef al unui ziar pentru defăimarea judecătorilor de instrucție într-un articol despre conferința de presă organizată de părțile civile: *violare*

În fapt: Cazul se referă la o decizie judecătorească împotriva ziarului Libération și directorului său, Serge July, pentru defăimarea comisă prin publicarea unui articol cu privire la o anchetă penală în privința morții în circumstanțe suspecte a unui judecător francez aflat în misiune în străinătate. Articolul, intitulat Mort d'un juge: la veuve attaque juges et policiers ("Moartea unui judecător: văduva atacă judecătorii și poliștii"), relatează comentariile făcute în timpul unei conferințe de presă referitoare la acest caz. Scopul conferinței era să facă publică cererea oficială din partea văduvei defunctului pentru anchetarea acțiunilor judecătorilor responsabili de ancheta penală. Ancheta penală a fost criticată cu această ocazie. Judecătorii de instrucție în cauză au intentat un proces pentru calomnie împotriva reclamanților, pretinzând că patru fragmente din articol erau defăimătoare: "1. Parțialitate. Ea [văduva defunctului] denunță parțialitatea de care ar fi dat dovadă judecătorii. 2. Ancheta în cauză este efectuată într-un mod 'bizar'. 3. Între timp [Președintele Uniunii Judecătorilor] a vorbit despre 'o multitudine de erori'. 4. Pentru că ei [judecătorii de instrucție] au fost lenți". Tribunalul corecțional i-a achitat pe reclamanți. Doar fragmentul referitor la "parțialitatea judecătorilor" a fost declarat calomnios. Totuși, tribunalul a admis că reclamații ar fi acționat cu bună-credință, considerând că ziarul, relatând criticile la adresa anchetei, nu a făcut decât să își îndeplinească datoria de informare a publicului. Curtea de Apel a infirmat parțial decizia de achitare a reclamanților, reținând drept calomnioase și afirmațiile cu privire la modul "bizar" în care s-a desfășurat ancheta. Curtea de apel a considerat că fragmentele în cauză au prejudiciat onoarea și reputația celor doi judecători de instrucție. Curtea de Apel nu le-a acordat reclamanților beneficiul scuzei bunei-credințe, considerând că aceștia nu și-au îndeplinit în mod flagrant obligația de a reflecta evenimentele cu

prudență și obiectivitate. Serge July a fost declarat vinovat de calomniere publică a funcționarilor publici iar cotidianul responsabil civilmente. Serge July a fost condamnat la plata unei amenzi de 10.000 franci francezi (FRF) (aproximativ 1.500 euro) și la plata aceleiași sume fiecărei părți civile pentru prejudicii morale. El a mai fost obligat să publice în „Liberation” și în alt cotidian național un articol conținând principalele dispoziții ale deciziei. În plus, Curtea de apel i-a condamnat conjunct și în solidar pe reclamânți la plata, către părțile civile, a sumei de 20.000 FRF (aproximativ 3.000 euro), cu titlu de cheltuieli care nu au fost plătite de stat. Reclamânții au formulat recurs în casație fondat în special pe Articolul 10 al Convenției, însă fără succes.

În drept: Condamnarea reclamânților a constituit o ingerință în dreptul acestora la libertatea de exprimare. Ingerința în cauză era prevăzută de dreptul francez și urmarea scopul legitim de a proteja reputația judecătorilor de instrucție în cauză, în calitatea lor de funcționari, și de a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judiciare. Referitor la necesitatea ingerinței într-o societate democratică, presa reprezintă unul din mijloacele de care dispun politicienii și opinia publică pentru a se asigura că judecătorii se achită de înaltele lor responsabilități, în conformitate cu scopul constitutiv al misiunii ce le-a fost încredințată. Anume așa s-a întâmplat în speța de față deoarece discursurile ținute la conferința de presă priveau în mod direct ancheta penală într-un caz delicat ce a cunoscut o acoperire mediatică foarte importantă. Din această cauză marja de apreciere de care dispuneau autoritățile pentru a aprecia „necesitatea” măsurii luate împotriva reclamânților era limitată.

Curtea nu este convinsă de motivele reținute de Curtea de apel. Articolul în litigiu constituia o relatare asupra unei conferințe de presă referitoare la o cauză deja cunoscută publicului, și nu era misiunea instanțelor naționale să se substituie presei și să decidă în locul ei care este tehnica de relatare pe care jurnaliștii trebuiau să o adopte în expunerea informației. În plus, în articolul în cauză a fost întrebuințat în mod corect condiționalul și s-au utilizat în mai multe rânduri ghilimelele pentru a evita orice confuzie în rândul publicului, între autorii discursurilor ținute și analiza făcută de ziar. Numele intervenienților au fost de asemenea precizate de fiecare dată cititorilor, astfel încât nu s-ar fi putut susține, așa cum a făcut Curtea de apel, că anumite fragmente puteau fi atribuite jurnalistului și, prin urmare, reclamânților. În plus, articolul nu denota o atitudine ostilă personală față de magistrați.

Limitele criticii admisibile sunt mai largi atunci când sunt criticați funcționari care acționează în exercițiul funcțiilor lor oficiale. Motivele reținute de Curtea de casație pentru respingerea recursului în casație al reclamânților nu sunt nici relevante, nici suficiente, fiindcă persoanele în cauză, ambii funcționari aparținând „instituțiilor fundamentale ale statului”, puteau fi, în această calitate, obiectul criticilor personale în limitele „admisibile”, și nu doar la modul teoretic și general. Cât ține de motivul invocat de Curtea de apel, referitor la întrebuințarea adjectivului „bizar”, acest termen, cu siguranță puțin elogios, era atribuit, în cadrul articolului, unuia dintre participanții la conferința de presă, nefiind întrebuințat personal de jurnalist. În orice caz, reclamânții nu au recurs la o doză de exagerare sau de provocare, permisă totuși în cadrul exercitării dreptului la libertate jurnalistică. Curtea nu consideră expresiile în litigiu drept fiind „în mod evident ofensatoare” la adresa judecătorilor în cauză, apreciind că motivele reținute pentru a decide cu privire la lipsa bunei credințe nu se reconciliază cu principiile referitoare la dreptul la libertatea de exprimare și la rolul de „câine de pază” asumat de presă.

Concluzie: violare (unanim).

Articolul 41 - EUR 7,500 pentru ambii reclamânți.

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Acest rezumat redactat de Grefă nu obligă Curtea.
Apăsați aici pentru [Notele de informare referitoare la jurisprudență](#)

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012.

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă nicio responsabilitate pentru calitatea acesteia. Ea poate fi descărcată din baza de date a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din orice altă bază de date căreia HUDOC i-a transmis acest document. Traducerea poate fi reprodusă în scopuri necomerciale cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime împreună cu indicația de mai sus privind drepturile de autor și referința la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. Orice persoană care intenționează să utilizeze fragmente din prezenta traducere în scopuri comerciale este rugată să contacteze adresa următoare: publishing@echr.coe.int

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int